

Byrådsavdeling for helse
postmottak@byr.oslo.kommune.no

Unntatt offentlighet

Kontaktperson

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):

Saksbehandler:
Morten Haug Frøyen, 99569717

Dato: 12.03.24

Utredning av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt – innspill fra Personvernombudet

Jeg viser til brev datert 14.02.2024 (ref 23/5459-3) og takker for muligheten til å komme med innspill til en viktig utredning.

Personvernombudet har – i alle sine årsrapporter - kommentert Oslo kommunes organisering og oppgavefordeling, først og fremst på digitaliseringsområdet. I årsrapporten for 2023 (oversendes Finansutvalget 15.03.2024) er dette sentralt allerede i rapportens innledning, under tittelen pkt 1.1: «Styrke koordineringen og mer sentral styring av digitaliseringsarbeidet i Oslo kommune».

Der kan vi lese videre: «Tillitsreform, selvråderett, metodefrihet, uavhengighet, handlefrihet, selvstendighet, autonomi: Alt dette er fine ord og viktige for det kommunale selvstyret og for å opprettholde kompetente og effektive virksomheter. Men ikke overalt og ikke hele tiden! Det er bra at «digitaliseringsetatene» UKE og Oslo Origo blir samlet under én byrådsavdeling (for Finans) og at disse tre (også sammen med andre store systemeiere som Utdanningsetaten og Helseetatens fagsystemavdeling) styrker samarbeidet seg imellom og legger vekt på å støtte kommunens øvrige virksomheter, både med dokumentasjon, rådgivning, erfaringsdeling, bevisstgjøring, kulturbygging og kompetanseheving. Kommunen bør snarest utrede oppgavefordelingen mellom bydelene og sentrale etater. Samarbeidet mellom virksomhetene i Oslo kommune bør i det hele tatt styrkes betydelig. Det er ikke annet enn ressursløsende å jobbe i siloer og båser, sitte på hver sin tue og finne opp hjulet på nytt og på nytt.»

Videre i årsrapporten kommer anbefalingene tett som hagl og felles for de aller fleste er at titlene inneholder stikkord som koordinering, felles, avklare, sentralisering, osv.

I en tidligere årsrapport var analysen mer omfattende og konklusjonene enda tydeligere:

«Personvernombudet er bekymret for Oslo kommunes evne til å ta et strategisk grep om personvernområdet i en helhetlig tilnærming. Kommunens utkast til en «utviklingsstrategi» er kjemisk rensset for personvern faglige vurderinger og er egentlig bare en bekreftelse på manglende modenhet og gale prioriteringer i byrådsavdelingene som har gjort arbeidet.

Fremtidsrettet tilnærming: Eldrebølgen er her og kunstig intelligens har kommet for å bli – vi kan ikke bli for defensive og rygge inn i framtida.

Byrådsavdelingene må styrke sin kompetanse på digitalisering.

Vi må i større grad belyse gapet mellom byrådsavdelinger, UKE og Oslo Origo, og den enkelte bydelen innenfor digitalisering.

Vi må utfordre eksisterende organisering for å kunne imøtekomme den digitale transformasjonen på en god måte, sett med personvernøyne.

Vi må tydeliggjøre betydningen av å jobbe i «begge ender» samtidig, med tanke på grunnleggende kompetanseheving på personvern og informasjonssikkerhet og viktigheten av å delta med spisskompetanse i utvikling og innovasjon.»

På digitaliseringsområdet generelt og områdene personvern og informasjonssikkerhet spesielt, ser vi at bydelene (men også alle andre virksomheter, som for eksempel den enkelte skole, helseinstitusjon, osv) har for lite ressurser til å få kontroll i eget hus. Det dokumenteres for lite, de ansatte får for lite opplæring, det blir for lite kulturbygging, for lite bevisstgjøring, vi får ikke en god avviksoppfølging, vi får ikke en fullstendig behandlingsprotokoll og vi tilfredsstiller rett og slett ikke de grunnleggende kravene til oss som kommune på dette området.

En helt konkret anbefaling: Barnehagefeltet må styrkes og vi må være sikret likebehandling, uavhengig av hvilken bydel vi har bosatt oss i. Det åpenbare svaret på dette er å etablere en egen Barnehageetat i Byrådsavdeling for utdanning. Denne må naturligvis samarbeide tett med hver enkelt bydel.

Men: Elefanten i rommet, det store, røde flagget, den mest grunnleggende forutsetningen og den mest åpenbare ressursløsningen og det manglende, sentrale premisset: Vi må avklare behandlingsansvaret i Oslo kommune! Vi trenger en helt tydelig avgrensing på fordelingen av dette.

Avklaring av behandlingsansvar og fordelingen av dette ansvaret er en tilbakevendende problemstilling og kanskje noe av det mest kompliserte i hele personvernforordningen. Ansvarsfordelingen mellom statlige etater og det lokale nivået er komplisert nok, men hvordan forholder det seg innad i en stor kommune med mange virksomheter? Bystyret valgte tilbake i 2018 en vag tilnærming om at de hadde det overordnede behandlingsansvaret, men at det daglige ansvaret ble delegert til den enkelte virksomhet. Det kan i beste fall beskrives som

uklart. Byrådet bør snarest bestille en nødvendig vurdering som avklarer dette. Her vil også en viss grad av sentralisering være en nødvendig konklusjon.

Oppsummert

1. En viss sentralisering er påkrevd, for å lage arenaer for samhandling, erfaringsutveksling, informasjonsdeling og en sikre best mulig ressursutnyttelse og likebehandling av alle innbyggerne i kommunen.
2. En egen barnehageetat etableres og organiseres under Byrådsavdeling for utdanning.
3. En tydelig avgrensing (med økt sentralisering) av behandlingsansvaret for alle behandlinger av personopplysninger i Oslo kommune.

Med vennlig hilsen

Morten Haug Frøyen
Personvernombud